

Följande krävs för att umesamiskan ska utvecklas

Ska genomföras omgående

Korrekt information på sametinget.se exempelvis gällande antalet talare. Umesamiska ortnamn ska anges på umesamiska och inget annat. Umesamiskan ska synliggöras på likvärdigt sätt. Tips för nybörjare ska ses över. Detta skall genomföras omedelbart.

I regeringsbrevet för sameskolstyrelsen omnämns inte umesamiska. Detta ska sametinget och språkcentrum arbeta aktivt för att ändra.

De samiska organen behöver tydliggöra information angående att alla samiska varieteter omfattas av lagar och styrdokument i samhället.

Ett umesamiskt språk- och kulturcentrum i umesamiskt område med anställda språkkonsulenter som har riktat uppdrag mot det umesamiska.

Tangentbord anpassat till umesamiskans alfabet på digitala enheter.

Flytta fokus från problem till problemlösningar.

Mer resurser till tala-kurser ska tillsättas.

Mer resurser till läromedel ska tillsättas.

Marknadsför paket som finns på BVC.

Korta filmer på umesamiska, t. ex. Pino.

Ska genomföras

Verbbok

Elementär umesamisk grammatik

Utöka antalet talare.

Radioprogram på umesamiska som ska sändas varje vecka.

Barnsånger cd eller på spotify.

Ett vitaliseringsprogram anpassat för umesamiskan. Mentorprogram och språkstödjare ska ingå i detta. Detta ska ha fokus på barn, ungdomar och vuxna.

Utbildning i umesamiska för högre studier på högskola och universitet . Fler än ett lärosäte. Börja med a-kurs på ett lärosäte.

Förutsättningar att utbilda sig till lärare skall ges.

Antalet Giällabiessie ska utökas och tillförsäkras kontinuitet och progression. Finansiering måste tryggas på lång sikt så att långsiktig plan kan utarbetas.

Barnlitteratur

Digitala umesamiska resurser. Appar

Umesamiskan i tidningar, radio och TV-sändningar

Digital ordbok

Synliggöra jojkar

Seminarium runt umesamiska ord och syntax. Tankar kring språkutveckling och ordbildande.

Riktade utbildningsinsatser inom traditionella språkdomäner.

Kyrkliga texter. Sammanställning av det som redan finns. För att sedan kunna fylla på.

Prioritera de översättningar som gör störst nytta. Dialog med umesamerna krävs. Medel skall avsättas så att översättningar kan göras i projekt som hamnat på "väntelista".

Nationella minoritetsspråk ska inrymmas i elevernas skoltid. Umesamiska modersmålsundervisningen liksom övrig samisk modersmålsundervisning måste komma in i ordinarie schemat i grundskola och gymnasium.

Information om nationella minoriteter och deras ställning måste in i kursplaner och på lärarutbildning.

Lag behövs om att allmänna skyltar ska anges på de språk som förvaltningskommunerna har.

Anordna språk-kollo för vuxna och barn.

Forum för samarbeten behöver skapas.

Tv och radio som skapas av umesamer.